

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců: JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobci: **a) I. G., státní příslušnost Bělorusko, b) J. G., státní příslušnost Bělorusko**, zastoupeni Mgr. Markem Čechovským, advokátem v Praze 1, Opletalova 25, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 23. 2. 2012, č. j. MV-137071-4/VS-2011,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 23. 2. 2012, č. j. MV-137071-4/VS-2011 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobců náhradu nákladů řízení ve výši 21.875 Kč, k rukám zástupce Mgr. Marka Čechovského, advokáta, do třiceti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobci se včas podanou žalobou dne 6. 4. 2012 domáhali u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí ministra vnitra (Jan Kubice) ze dne, č. j. MV-137071-4/VS-2011, kterým byl zamítnut rozklad žalobců proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 10. 2011, č. j. VS-1366/53/2-2011, jímž nebylo podle § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů, vyhověno jejich společné žádosti o udělení státního občanství České republiky

Žalovaný správní orgán v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí konstatoval, že daňový nedoplatek ve výši 332.120 Kč za období 1. 1. 2010 až 28. 2. 2010 vysvětlují žadatelé tak, že se jednalo o daň z přidané hodnoty a byla uhrazena v zákonné lhůtě po zápisu vlastnictví převáděné nemovitosti do katastru nemovitostí.

Dále uvedl, že na udělení státního občanství České republiky není právní nárok. Při posuzování žádostí se vychází především z ustanovení čl. 12 odst. 1 Ústavy České republiky, z něhož vyplývá, že podmínky nabývání a pozbývání státního občanství České republiky stanoví zákon. Podle § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb., lze státní občanství České republiky na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky:

- a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje,
- b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky,
- c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin,
- d) prokáže znalost českého jazyka a
- e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky,^{3g)} povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

Ze zákonné dikce „lze udělit“ vyplývá, že státní občanství České republiky může, ale nemusí být uděleno. Ústavní soud v usnesení ze dne 8. 3. 2000 IV. ÚS 586/99 konstatoval, že „Česká republika ve svém právním řádu stanovila podmínky pro vznik státoobčanského vztahu způsobem, který z hlediska ústavnosti nevzbuzuje pochyb. V případech, kdy tento vztah nevzniká ex lege, ale na základě rozhodnutí příslušného orgánu státu (a tak tomu bylo v případě stěžovatelky), má stát nezadatelné právo rozhodnout, zda určité osobě občanství udělí, a pokud tak neučiní, neporušuje tím žádné právo zaručené Ústavou, ústavními zákony ani mezinárodní smlouvou ve smyslu čl. 10 Ústavy. Takový postup není rozporný ani s Evropskou úmluvou o státním občanství, kterou Česká republika podepsala dne 7. 5. 1999, a u které v současné době probíhá proces ratifikace.“

Dále se v napadeném rozhodnutí konstatuje, že žadatelé v rozkladu neuvádějí žádné nové podstatné skutečnosti, jedná se o pokus o právní rozbor řízení o udělení státního občanství České republiky jakoby vycházející z premisy, že na udělení státního občanství České republiky je při splnění zákonem stanovených podmínek jakoby právní nárok.

Žalobci ve svém podání se domáhali zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu porušení procesních předpisů. Dovolávali se ustanovení § 3 správního řádu, podle něhož správní orgány musí postupovat tak, aby rozhodovaly pouze na základě nepochybně zjištěného skutkového stavu., nikoliv na základě pouhých domněnek či nepodložených tvrzení. Podle žalovaného žalobci údajně nedodržovali platné daňové předpisy, devizový zákon a vyhlášku České národní banky a Ministerstva financí o dovozu cizí měny, a měli dovézt od svého příjezdu do roku 2005 na území České republiky vyšší finanční částku pocházející z ekonomických aktivit v zahraničí a jako daňoví rezidenti nepodrobili tuto částku daňovému řízení v České republice.

Správní orgány vycházely z ústního jednání konaného dne 24. 8. 2011, při němž byl sepsán protokol o vyjádření účastníků řízení, v němž mj. uvedli, že rodina disponuje taktéž úsporami, které si přivezli z Běloruska a Ruska do roku 2005, a to ve výši 200.000 až 300.000 USD. Žalobci namítali, že uvedené částky přitom byly na území České republiky dovezeny

v hotovosti postupně v menších částkách, které nikdy nepřevyšovaly částku, pro kterou byla devizovým zákonem stanovena oznamovací povinnost.

Žalobci namítali, že do roku 1998, tedy do svého příjezdu do České republiky, měli založený osobní účet ve Fortis Bank, pobočka ve městě Haarlem, Nizozemsko, kde byly ukládány rodinné úspory. Následně po příjezdu do České republiky založili osobní účet u IPB, na který byla následně převedena naprostá většina prostředků několika bankovními převody z Nizozemska. Žalobci tedy osobně v žádném případě nepřevázeli finanční částku, na kterou by se vztahovala oznamovací povinnost.

Žalobci dále namítali, že k vytýkanému údajnému pochybení mělo dojít před 14 roky a dovolávali se v této souvislosti uplatnění zásady proporcionality.

Žalobci namítali rovněž nečinnost správního orgánu prvního stupně, když jeho rozhodnutí mělo být vydáno v zákonné lhůtě 90 dnů, přičemž rozhodnutí žalovaného bylo vydáno rovněž opožděně až po třech měsících po doručení doplnění rozkladu.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 22. 5. 2012 navrhnul žalobu zamítnout a odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 23. 2. 2012.

Městský soud v Praze nařídil ve věci jednání, které se konalo dne 14. 4. 2015, při němž účastníci řízení setrvali na svých dříve písemně vyjádřených stanoviscích.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Ze správního spisu soud ověřil, že je zde založen protokol sepsaný Ministerstvem vnitra, odbor všeobecné správy, dne 24. 8. 2011, o úkonech provedených v rámci správního řízení o udělení státního občanství České republiky, s I. G. a J. G. Do tohoto protokolu se žalobci vyjadřovali mj. i ke své finanční situaci. Žalobce uvedl, že sám žádné příjmy nemá, avšak příjem manželky je příjmem celé rodiny, kromě toho rodina disponuje úsporami u UniCredit Bank, které si přivezli z Běloruska a Ruska do roku 2005. Žalobce uvedl, že v Rusku a Bělorusku vlastnil několik nemovitostí, které prodal do roku 2005. Žádnými doklady již nedisponuje a nemá možnost je kvůli politické situaci získat, peníze mu vozili dobří kamarádi z Ruska a Běloruska 1x – 2x měsíčně, vždy mu peníze předávali v hotovosti a on je ukládal na účet. Jednalo se v souhrnné výši o cca 200.000 až 300.000 USD od roku 1998 do roku 2005. Doklady k tomu žádnými nedisponuje. Žalobci dále doplnili, že v roce 1998 přivezli do České republiky v hotovosti částku cca 300.000 USD (příjmy z bývalého podnikání v Bělorusku a Rusku), které si uložili na svůj účet a z toho hradili nákup nemovitostí a své živobytí v České republice. Žalobce uvedl, že nemá možnost toto své

tvrzení podložit nějakými doklady, a že na území Běloruska a Ruska již žádné nemovitosti nevlastní.

Podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky: plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, 3g) povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. května 2006, č. j. 2 As 31/2005-78, žadateli o udělení státního občanství České republiky vyplývá při splnění podmínek daných ustanovením § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb. subjektivní právo (nikoliv nárok) na státní občanství. Zákonem stanovený katalog podmínek, jejichž splnění zákon vyžaduje pro udělení státního občanství, je nutno vykládat jako výčet taxativní. Pojímat jej jako výčet demonstrativní by totiž ve svých důsledcích otevřelo prostor pro protiústavní libovůli v rozhodovací činnosti správního orgánu. Při hodnocení splnění podmínek pro udělení státního občanství je správní orgán vázán obecnými ústavními principy a hodnotami, zejména principem proporcionality, který v sobě obsahuje tři dílčí principy: způsobilost a vhodnost dosažení zamýšleného cíle, kterým je ochrana jiného základního práva nebo veřejného statku; potřebnost, podle něhož je povoleno použití toliko nejšetnějšího z více možných prostředků; a přiměřenost v užším smyslu, což znamená, že újma na základním právu nesmí být nepřiměřená ve vztahu k zamýšlenému cíli.

Městský soud v Praze musel především konstatovat, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Podstatné vady napadeného rozhodnutí lze nicméně shledat již v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, neboť závěry, k nimž dospěl, jsou, nepřezkoumatelné. Z argumentace uvedené v odůvodnění správního orgánu prvního stupně na str. 5 vyplývá, že žádosti o udělení státního občanství nebylo žalobcům vyhověno s odkazem na ustanovení § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb. vzhledem k tomu, že měli porušit zákon dovozem cizí měny v hotovosti, že tedy nedodržovali platné daňové předpisy. Zákon č. 40/1993 Sb. v ustanovení § 7 odst. 1 písm. e) nutnou podmínku, pro udělení státního občanství stanoví, že cizinec, tedy fyzická osoba, plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

Nicméně devizový zákon podle názoru soudu nelze podřadit ani pod jednu z těchto vyjmenovaných kategorií v ustanovení § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb. Nejedná se o právní předpis, který by upravoval sociální zabezpečení, zdravotní pojištění, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky. Výčet právních předpisů v tomto ustanovení je výčtem taxativním, tzn. nelze k němu žádný další právní předpis přidávat. Jak se tedy do této kategorie právních předpis v úvahách ministerstva vnitra dostal devizový zákon, to však z odůvodnění napadeného rozhodnutí, není zřejmé.

Dále Městský soud v Praze poukazuje na skutečnost, že o tom, zda jednáním určité osoby došlo nebo nedošlo k porušení devizového zákona, rozhodují jiné orgány státní správy, než Ministerstvo vnitra. Ministerstvu vnitra nepřisluší pravomoc ani působnost jakkoliv se zabývat otázkou, zda určitá fyzická osoba svým jednáním porušila devizový zákon, a v jaké

míře. Takovou působnost a pravomoc si nemůže Ministerstvo vnitra přivlastnit, už vůbec ne v rámci správního řízení o udělení státního občanství.

Soudu je z úřední činnosti známo, že o tom, zda byly či nebyly dodrženy normy devizového zákona v souvislosti s dovozem hotovosti cizí měny, rozhodují orgány Celní správy, tedy nikoliv Ministerstvo vnitra. O takovém porušení se vede správní řízení, v němž se rozhoduje autoritativním rozhodnutím, přičemž v projednávané věci není vůbec zřejmé, že by se takové řízení ze strany orgánů Celní správy vedlo, a že by tedy v něm bylo takovým, zákonem předepsaným autoritativním rozhodnutím rozhodnuto. Tvrzení o tom, že žalobci v minulosti porušili povinnosti vztahující se k pobytovému režimu cizince, se tedy Ministerstvu vnitra nepodařilo řádným způsobem doložit.

Obdobně je potom nutno konstatovat ohledně poznámky na str. 5 odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, že žadatelé v rámci svých ekonomických aktivit na území České republiky nedodržovali platné daňové předpisy. V tomto případě opět platí, že o tom, zda určitá fyzická osoba dodržuje nebo nedodržuje daňové předpisy, rozhodují orgány finanční správy, resp. v době, o kterou se jednalo, to byly finanční úřady, resp. finanční ředitelství, nikoliv však Ministerstvo vnitra.

Ministerstvu vnitra tedy nepříslušela pravomoc udělat úvahu o tom, zda někdo dodržuje nebo nedodržuje daňové předpisy. V tomto smyslu je tedy odůvodnění prvostupňového rozhodnutí zcela nepřezkoumatelné, když pro nesrozumitelnost ani není zřejmé, v čem by ono nedodržení platných daňových předpisů mělo spočívat. Pravděpodobně se lze tedy jenom dohadovat, zda to souviselo s dovozem hotovosti v cizí měně, anebo s oním nedoplatkem na dani ve výši 332.120 Kč, který je v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, jakož i v rozkladu žalobců, také zmíněn, avšak bez jakéhokoliv dalšího vyhodnocení, takže není zřejmé, zda v tom Ministerstvo vnitra spatřuje problém z hlediska § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., anebo nikoliv.

Městský soud v Praze musel soud konstatovat, že uvedené vady v rozhodnutí vydaném správním orgánem prvního stupně nebyly odstraněny rozhodnutím vydaným v rozkladovém řízení. Z žalobou napadeného rozhodnutí potom v podstatě rovněž nelze zjistit, jak dospěl rozkladový orgán k tomu, že ze strany žalobců byly porušeny daňové předpisy, popř. předpisy devizové. Nad to je tedy třeba se ztotožnit se žalobci v tom, že samotná argumentace použitá v rozhodnutí ministra vnitra je nedostatečná, neboť z ní není zřejmé, jak se vlastně orgán rozhodující o rozkladu vypořádal s jednotlivými námitkami, které byly v rozkladu uplatněny. Kromě toho neodstranil vady rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které soud konstatoval, a které tedy byly dány už v době, kdy bylo o rozkladu rozhodováno. Soud tedy dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a současně nepřezkoumatelné v tom smyslu, že se žalovaný nevypořádal se všemi námitkami vznesenými v podaném rozkladu.

Pokud žalobci namítali ve svém podání porušení zásady proporcionality, musel jim Městský soud v Praze rovněž přisvědčit. Proporcionalita je tradičně pojímána jako soubor tří dílčích principů - principu způsobilosti a vhodnosti dosažení zamýšleného cíle, dále principu potřeby, tj. použití nejšetrnějšího možného prostředku, a konečně principu přiměřenosti v užším slova smyslu, podle něhož újma na příslušném právu nesmí být nepřiměřená

zamýšlenému cíli. Ve vztahu k podmínce dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb. to znamená, že nelze abstrahovat od závažnosti případného porušení povinností dle předpisů o pobytu cizinců a od okolností podstatných pro zhodnocení této závažnosti či vůbec nezohlednit zásadu proporcionality.

Podle zásady proporcionality tedy soud musel především hodnotit smysl a účel podmínky dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb. ve vztahu k charakteru a závažnosti uvedeného porušení daňových zákonů. Účelem zákonem stanovené podmínky je dle názoru soudu vyloučit z možnosti nabytí státního občanství cizince, který určitým, nikoli bezvýznamným způsobem po dobu jeho dosavadního pobytu na území České republiky porušoval pobytový režim cizince, tedy podstatné povinnosti stanovené právními předpisy o pobytu cizinců na území České republiky, neboť je zde oprávněné nebezpečí, že takový cizinec by pokračoval v závažném porušování právních povinností i jako občan České republiky, a je zde tudíž veřejný zájem na tom, aby takový cizinec občanství České republiky nenabyl. Nicméně srozumitelnou úvahu v tomto smyslu žalobou napadené rozhodnutí žalovaného neobsahovalo.

Městský soud v Praze ze shora uvedených důvodů rozhodnul tak, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného správního orgánu podle § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního).

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 6.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z podané žaloby, dále náklady právního zastoupení za dva úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 a 2.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení a písemné podání žaloby, a 2x režijní paušál podle § 13 odst. 3 a 300 Kč. Dále potom jeden úkon podle nové právní úpravy od 1. 1. 2013, tj. účast při jednání a 3.100 Kč a 1x režijní paušál a 300 Kč, to vše 2x a poté minus 20%, tedy celkem 21.875 Kč, včetně DPH ve výši 21%.

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. dubna 2015

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová